

บทเรียนสำเร็จรูป

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

เรื่อง กฎหมายสำคัญของประเทศไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เล่มที่ 1 เรื่อง ความหมายและที่มาของกฎหมาย

นางสาวปิยริตา วงศ์ประสิทธิ์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ

โรงเรียนนาบ่อคำวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้บทเรียนนี้ เพื่อศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ เพราะมีคำอธิบายและสรุปเนื้อหาให้ง่ายต่อการเรียนรู้ และทำความเข้าใจโดยให้นักเรียนได้ศึกษา ตามความสามารถของตนเอง นักเรียนได้เรียนรู้ และตอบคำถามพร้อมกับเฉลยคำตอบ ให้สามารถตรวจคำตอบที่ตนเองตอบได้ทันทีว่าถูกหรือผิด

หวังว่าบทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ จะเกิดประโยชน์สำหรับนักเรียนและผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ปิยธิดา วงศ์ประสิทธิ์

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
เรื่อง	
คำแนะนำสำหรับครู	1
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	2
จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม	3
มาตรฐานการเรียนรู้	4
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	5
แบบทดสอบก่อนเรียน	6
บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กฎหมายสำคัญสำหรับประเทศไทย	
เล่มที่ 1 ความหมายและที่มาของกฎหมาย	8
แบบทดสอบหลังเรียน	22
บรรณานุกรม	24
ภาคผนวก	25
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	26

คำแนะนำสำหรับครู
บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กฎหมายสำคัญของประเทศไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เล่มที่ 1 ความหมาย และที่มาของกฎหมาย

1. บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ ใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ใช้ได้กับนักเรียนทุกคน
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ตั้งแต่กรอบแรกจนถึงกรอบสุดท้ายตามลำดับ
4. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ตามขั้นตอน ตั้งแต่การทดสอบก่อนเรียนเนื้อหา การตอบคำถาม และการทดสอบหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้

คุณครูศึกษาและทำความเข้าใจ
ก่อนนะคะ...

คำแนะนำสำหรับนักเรียน
 บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กฎหมายสำคัญของประเทศไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 เล่มที่ 1 ความหมาย และที่มาของกฎหมาย

1. บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้เป็นบทเรียนสำหรับนักเรียนศึกษาด้วยตนเอง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ
3. นักเรียนควรอ่านบทเรียนไปที่ละกรอบ ตามลำดับ ไม่ควรศึกษาข้ามกรอบ
4. เมื่ออ่านจบแต่ละกรอบแล้วให้ตอบคำถามท้ายกรอบนั้น
5. นักเรียนควรซื้อสัตย์ไม่เปิดดูคำตอบก่อนตอบคำถาม
6. ถ้าตอบคำถามผิดให้ศึกษาเนื้อหาใหม่ให้เข้าใจ และแก้ไขให้ถูกต้อง ถ้าไม่เข้าใจให้ปรึกษาคุณครูคำตอบจะอยู่กรอบถัดไป
7. เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนแล้ว ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ
8. ในการเรียนบทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้เป็นการเรียนด้วยตนเอง ขอให้ นักเรียนตั้งใจไม่ต้องรีบร้อนหรือกังวลว่าจะทำเสร็จเร็วหรือช้ากว่าเพื่อน

นักเรียนศึกษาคำแนะนำให้เข้าใจ
 ก่อนนะคะ...

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ส 2.1 : เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมของไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ม.3/1 อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง

ม.3/2 มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน

ม.3/5 เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิต อย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

มาตรฐาน ส 2.2 : เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธา และธำรงไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ม.3/3 วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ

ตัวชี้วัดรายปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มาตรฐาน ส 2.1 :

ข้อ 1. อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่าง คดีอาญาและคดีแพ่ง

มาตรฐาน ส 2.1 :

ข้อ 2. มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน

มาตรฐาน ส 2.1 :

ข้อ 3. เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิต อย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

มาตรฐาน ส 2.2 :

ข้อ 4. วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของคำว่า “กฎหมาย” ได้

2. บอกที่มาของกฎหมายและวิเคราะห์รายละเอียดของกฎหมายได้

3. นักเรียนอธิบายพัฒนาการของกฎหมายไทยได้

4. นักเรียนบอกความสำคัญของกฎหมายในฐานะที่เป็นกติกาของสังคมได้

5. นักเรียนปฏิบัติตามภาระงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม

แบบทดสอบก่อนเรียน ความหมายและที่มาของกฎหมาย

คะแนนที่ได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สุดของกฎหมาย
  - ก. เป็นข้อห้าม
  - ข. เป็นบทลงโทษ
  - ค. เป็นกฎเกณฑ์ควบคุมความประพฤติของประชาชน
  - ง. เป็นเครื่องมือของผู้มีอำนาจในรัฐ
2. กฎหมายที่ใช้กับส่วนใหญ่มาจากข้อใด

ก. ศาสนา	ข. ศีลธรรม
ค. จารีตประเพณี	ง. ผู้มีอำนาจในรัฐ
3. พระบิดาแห่งกฎหมายไทยคือ

ก. กรมหลวงนาราชดิเรกฤทธิ์	ข. พ่อขุนรามคำแหง
ค. กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์	ง. กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
4. กฎหรือข้อบังคับที่ใช้ควบคุมความประพฤติของคนในสังคมที่รัฐเป็นผู้ตราขึ้นผู้ฝ่าฝืนจะได้รับโทษ ข้อความนี้หมายถึงอะไร

ก. ประกาศ	ข. กฎหมาย
ค. แถลงการณ์	ง. ระเบียบวินัย
5. จุดมุ่งหมายของการประกาศใช้กฎหมาย คือข้อใด

ก. เพื่อแสดงอำนาจของรัฐ	ข. เพื่อกำหนดโทษของผู้กระทำผิด
ค. เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง	ง. เพื่อแสดงความมีเอกราช

6. ศาสนาให้ความหมายของกฎหมายไว้อย่างไร

- ก. การอบรมสั่งสอนของผู้นำทางศาสนา
- ข. กระทำตนเป็นคนดีให้บุคคลอื่นเห็น
- ค. กำหนดบาปบุญคุณโทษให้เห็นจริง
- ง. คำสั่งสอนหรือกฎเกณฑ์ที่ผู้นำทางศาสนากำหนดขึ้น

7. กฎหมายจะมีผลบังคับใช้เมื่อใด

- ก. เมื่อมีคดีเกิดขึ้น
- ข. เมื่อประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา
- ค. เมื่อมีผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
- ง. เมื่อพระมหากษัตริย์ ทรงลงพระปรมาภิไธย

8. องค์กรใดของไทยที่มีหน้าที่ในการออกกฎหมาย

- ก. รัฐสภา
- ข. วุฒิสภา
- ค. ศาลยุติธรรม
- ง. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

9. กฎหมายจะไม่มีผลบังคับใช้เมื่อเกิดกรณีใดขึ้น

- ก. ล่วงเลยมาเป็นเวลานาน
- ข. ไม่มีคดีเกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้เกิดขึ้นเลย
- ค. มีการประกาศใช้กฎหมายฉบับใหม่แทนกฎหมายฉบับเก่า
- ง. ถูกทุกข้อ

10. ข้อใดเป็นกฎหมายที่มาจากจารีตประเพณี

- ก. การหมั้น
- ข. การอุปสมบท
- ค. การโกนจุก
- ง. การโกนผมไฟ

บทเรียนสำเร็จรูป
เรื่อง กฎหมายสำคัญของประเทศไทย
เล่มที่ 1 ความหมายและที่มาของกฎหมาย

รูปภาพที่ 1

พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
(พระบิดาแห่งกฎหมายไทย)

บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ จะนำเรื่องราวเกี่ยวกับ ความหมายและที่มา
ของกฎหมาย มาเสนอ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเกิดความตระหนักโดยมี
เนื้อหา ดังนี้

1. ความหมาย
2. ที่มาของกฎหมาย

กรอบที่ 1 : ความหมายและที่มาของกฎหมาย

สวัสดีค่ะ บทเรียนที่นักเรียนจะได้เรียน
ต่อไปนี้เป็นบทเรียนสำเร็จรูป เกี่ยวกับ
กฎหมายสำคัญของประเทศไทย
เล่มที่ 1 ความหมายและที่มาของกฎหมาย

ประชาชนในที่มีบางส่วนไม่ทราบถึงกฎหมายด้วยเหตุที่
เจ้าหน้าที่ หรือฝ่ายปกครองไม่มีโอกาสไปชี้แจงและประชาชน
เหล่านั้นก็ไม่มีโอกาสที่จะทราบว่าเราจะวางหลักเกณฑ์ไว้อย่างไร
อันนี้เป็นปัญหาใหญ่ที่จะให้ฝ่ายปกครอง หรือความเรียบร้อย
เกิดขึ้นได้ ก็ต้องนำความรู้ไปถึงประชาชน

จากพระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่คณะกรรมการจัดงาน “ นิติศาสตร์รำลึก ” ครั้งที่ 2

ณ ตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันที่ 24 กรกฎาคม 2513

ตามไปอ่านดูรายละเอียดในกรอบที่ 2 กันต่อเลยค่ะ

กรอบที่ 2 : ความหมายและที่มาของกฎหมาย

ความหมาย และที่มาของกฎหมาย

มีผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความหมายของกฎหมาย ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ความหมายของกฎหมาย
ศาสตราจารย์จอห์น ออสติน	คำบัญชาของผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในรัฐ
พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (พระบิดาแห่งกฎหมายไทย)	คำสั่งทั้งหลายของผู้ปกครองว่าการแผ่นดินต่อราษฎร ทั้งหลาย ทั้งมวล เมื่อไม่ทำตามแล้วตามธรรมดา ต้องรับโทษ
พระยาอรรถการนิพนธ์	คำสั่งหรือข้อบังคับของรัฐาธิปไตยซึ่งมีสภาพบังคับใคร จะขัดจะโต้แย้งมิได้
ศาสตราจารย์ ดร. หยุดแสงอุทัย	ข้อบังคับของรัฐ ซึ่งกำหนดความประพฤติของมนุษย์ ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนจะได้ผลร้ายหรือถูกลงโทษ(สุกนธ์ สิ้นธพานนท์ , 2539: 28-29)
สรุปความหมายของคำว่า กฎหมาย เป็นของนักเรียน	....

คำชี้แจง /ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกที่สุด

- พระบิดาแห่งกฎหมายไทยคือคือใคร
  - ก. กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
  - ข. พระยาอรรถการนิพนธ์

ช่วยครูตอบด้วยนะคะ ถ้าตอบได้แล้วเปิดไป กรอบที่ 3

กรอบที่ 3 : ความหมายและที่มาของกฎหมาย

เฉลยกรอบที่ 2

คำตอบ คือข้อ ก.กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์

ที่มาของกฎหมาย

ผู้มีอำนาจเหนือรัฐหรือประเทศ ผู้ที่จะสร้างกฎหมายขึ้นมาหรือบัญญัติกฎหมายขึ้นมาขึ้นมานั้นต้องเป็นผู้มีอำนาจเหนือรัฐหรือประเทศ ในสมัยโบราณพระมหากษัตริย์เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการปกครอง พระมหากษัตริย์ก็จะเป็นผู้ตรากฎหมายออกมาบังคับใช้กับประชาชน แต่ปัจจุบันขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจในการจัดทำกฎหมาย เห็นว่าควรจะมีกฎหมายเรื่องใด และเนื้อหาสาระอย่างไรจึงจะทำให้บ้านเมืองสงบเรียบร้อย และก่อให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นในสังคมได้ ก็จะบัญญัติกฎหมายเรื่องนั้น ๆ ขึ้น มาตามที่เห็นสมควร กฎหมายจึงเกิดขึ้นจากความประสงค์ของผู้มีอำนาจในการจัดทำกฎหมาย (สุคนธ์ สินธพานนท์ , 2539: 30)

คำชี้แจง / ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงหนึ่งข้อ

1. กฎหมายที่ใช้กันส่วนใหญ่มาจากข้อใด
  - ก. จารีตประเพณี
  - ข. ผู้มีอำนาจของรัฐ
2. กฎหมายมีความสำคัญอย่างไร
  - ก. ใช้ลงโทษคนในสังคม
  - ข. ใช้ควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม

กรอบที่ 4 : ความหมายและที่มาของกฎหมาย

เฉลย กรอบที่ 3

1. ข.ผู้มีอำนาจของรัฐ
2. ข.ใช้ควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม

ดูเฉลยคำตอบแล้ว ตอบถูกไหมคะ ถ้าไม่ถูก
อย่าเสียใจนะคะ อ่านใหม่ให้เข้าใจ แล้วช่วย
ครูตอบคำถามใหม่ นะคะ รับรองถูกต้องแน่ ๆ นะ
ตอบถูกแล้วเราจึงไปดูที่มาของกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องในด้านศาสนา ....

กรอบที่ 5 : ความหมายและที่มาของกฎหมาย

ที่มาของกฎหมายตามหลักคำสั่งสอนทางศาสนา หมายถึง คำสั่งสอนหรือกฎเกณฑ์ที่ผู้นำทางศาสนากำหนดขึ้น ให้นุชนปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นการอบรมสั่งสอนให้ประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ จากหลักการในทางศาสนาเองก็อาจนำมากำหนดขึ้นเป็นกฎหมายผู้ที่กระทำผิดต้องได้รับกรรมที่ตนเองทำไว้ เช่น ลักทรัพย์ ฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกายคนอื่น เป็นต้น (สุคนธ์ สินธพานนท์ , 2539 : 30)

เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. คำสอนทางศาสนาบัญญัติเป็นกฎหมายเป็นเพราะสาเหตุใดมากที่สุด
  - ก. เพื่อกำหนดโทษประกอบ
  - ข. เพื่อให้ได้รับผลกระทบเป็นปัจจุบัน
2. ข้อใดกล่าวถึงคำสั่งสอนทางศาสนาได้ถูกต้อง
  - ก. สอนให้มนุษย์ปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง
  - ข. สอนให้คนเป็นคนดี

กรอบที่ 6 : ความหมายและที่มาของกฎหมาย

คำตอบกรอบที่ 5

1. ข. เพื่อให้ได้รับผลกระทบเป็นปัจจุบัน
2. ก. สอนให้มนุษย์ปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง

ดูเฉลยคำตอบแล้วถูกไหมคะนักเรียน ถ้าถูกต้องเราไปเรียนรู้
ที่มีของกฎหมายกันต่อเลยนะคะ ว่ามีสิ่งใดเป็นที่มาของคำว่ากฎหมายกัน
อีก แต่ถ้านักเรียนยังตอบไม่ถูกก็ไม่เป็นไร อ่านใหม่และตอบใหม่ ตอบ
ได้ถูกต้องแล้วจึงไปเรียนกันต่อนะคะไม่ต้องรีบร้อน เราไปแบบช้า ๆ
แต่มั่นใจนะคะ

กรอบที่ 7 : ความหมายและที่มาของกฎหมาย

ที่มาของกฎหมายจากจารีตประเพณี หมายถึง สิ่งที่ผู้คนทั้งหลายยึดถือปฏิบัติ สืบต่อกันมาเป็นเวลานาน จารีตประเพณีนั้นอาจปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามก็ได้ ไม่มีผลบังคับแต่เดิมาจริงจังแต่อาจมีผู้มีอำนาจในการจัดทำกฎหมาย เห็นว่า จารีตประเพณีใดเหมาะสมหรือเพื่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองหรือเพื่อความเป็นธรรมในสังคมก็จะนำจารีตประเพณีเรื่องนั้นมาบัญญัติเป็นกฎหมาย เพื่อให้คนในประเทศปฏิบัติตาม เช่น ประเพณีการหมั้นที่ต้องให้ของหมั้นแก่กันก็มาบัญญัติเป็นกฎหมายว่าการที่ชายหมั้นหญิงนั้นต้องให้ของหมั้นแก่หญิง(สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ , 2545: 30 -31 :)(ชูวงศ์ ฉายะบุตร และคณะ.2544,หน้า 28)

ข้อใดถูกต้องเลือกดู

1. ข้อใดเป็นกฎหมายที่มาจากจารีตประเพณี
  - ก. การหมั้น
  - ข. การอุปสมบท
2. ข้อใดกล่าวถึงจารีตประเพณีได้ถูกต้อง
  - ก. การปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน
  - ข. สิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

กรอบที่ 8 : ความหมายและที่มาของกฎหมาย

เฉลยคำตอบกรอบที่ 7

1. ก. การหมั้น
2. ก. การปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน

ตอบคำถามถูกไหมคะ ครูแนนบอกแล้วไงว่าง่าย ๆ สำหรับนักเรียน ถ้าตอบถูกแล้ว เราไปเรียนที่มาของกฎหมายเรื่องสุดท้ายกันเลยนะคะ แต่ถ้ายังไม่ถูกก็ทำความเข้าใจใหม่ ตอบคำถามใหม่ให้ถูกต้องนะคะ ไม่ต้องรีบร้อน

กรอบที่ 9 : ความหมายและที่มาของกฎหมาย

กรอบนี้จะยากไหมนะ...

ที่มาของกฎหมาย เกิดจากความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมทางสังคม เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดกฎหมายขึ้นมา เพราะทุกครั้งเมื่อสังคมวุ่นวาย คนในสังคมไม่ได้รับความเป็นธรรมย่อมต้องมีการตัดสินใจยอมจะต้องนึกถึงความยุติธรรมที่บุคคลในสังคมพึงได้รับก่อนเสมอ และเมื่อผู้มีอำนาจในการจัดทำกฎหมายเห็นว่าสิ่งใดเป็นความยุติธรรมที่ควรทำเป็นกฎหมายแล้วทุกคนจะต้องยอมรับ ไม่ว่าจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ตาม เพราะสิ่งนั้น คือความยุติธรรม ดังนั้นกฎหมายมีความสำคัญต่อสังคมมากที่สุดในเรื่องการรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม (สุคนธ์ สินธพานนท์.2539,หน้า 31)

ข้อใดถูกต้อง

1. กฎหมายมีความสำคัญต่อสังคมในเรื่องใด
  - ก. รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม
  - ข. รักษาผลประโยชน์ของคนดี
2. กฎหมายแสดงถึงเรื่องใดมากที่สุด
  - ก. ความยุติธรรม
  - ข. ความเป็นตัวของตัวเอง

กรอบที่ 10 : ความหมายและที่มาของกฎหมาย

เฉลยคำตอบกรอบที่ 9

1. ก.รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม
2. ก.ความยุติธรรม

นักเรียนคะ ! ครูคิดว่านักเรียน ได้เรียนรู้ความหมายกับหน้าที่ของกฎหมายไปแล้ว น้อง ๆ คงเข้าใจดีทุกคนนะคะ

ดีใจด้วยนะคะ ที่นักเรียน เข้าใจตอบคำถามได้ เรามีภาระงานให้นักเรียน ทำอีกหนึ่งข้อค่ะ...

กรอบที่ 11 : ความหมายและที่มาของกฎหมาย

ภาระงาน

ให้นักเรียน ๆ สรุปรูปที่มาจากกฎหมาย เป็นแผนผัง
ความคิด

ครูคิดว่านักเรียนทุกคนคงทำภาระงานได้นะคะ และบทเรียนสำเร็จรูป
เรื่อง ความหมายกับที่มาของกฎหมายก็จบเพียงเท่านี้ นักเรียนเก่งทุกคนเลย ตั้งใจ
เรียนดีมากขอให้ตั้งใจเรียนอย่างนี้ทุกวิชานะคะ

กรอบที่ 12 : ความหมายและที่มาของกฎหมาย

เฉลยคำตอบกรอบที่ 11

ผู้มีอำนาจเหนือรัฐ
หรือประเทศ

จารีตประเพณี

ที่มาของกฎหมาย

ความยุติธรรมหรือความ
เป็นธรรมทางสังคม

คำสั่งสอนทาง
ศาสนา

สรุปเนื้อหา ความหมายและที่มาของกฎหมาย

ความหมายของกฎหมายสรุปได้ดังนี้

กฎหมาย หมายถึง คำสั่งหรือข้อบังคับหรือข้อห้ามซึ่งเป็นข้อกำหนดความประพฤติของมนุษย์ ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนจะได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษ

ที่มาของกฎหมาย

เกิดขึ้นจากความประสงค์ของผู้มีอำนาจเหนือรัฐหรือประเทศ ผู้ที่จะสร้างกฎหมายขึ้นมาหรือบัญญัติกฎหมายขึ้นมานั้นต้องเป็นผู้มีอำนาจเหนือรัฐหรือประเทศ ในสมัยโบราณพระมหากษัตริย์เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการปกครองพระมหากษัตริย์ก็จะเป็นผู้ตรากฎหมายออกมาบังคับใช้กับประชาชน แต่ปัจจุบันขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจในการจัดทำกฎหมาย เห็นว่าควรมีกฎหมายเรื่องใด และเนื้อหาสาระอย่างไร จึงจะทำให้บ้านเมืองสงบเรียบร้อย และก่อให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นในสังคมได้ ก็จะบัญญัติกฎหมายเรื่องนั้นๆ ขึ้นมา ตามที่เห็นสมควร

ดังนั้น กฎหมายจึงเกิดขึ้นจากความประสงค์ของผู้มีอำนาจในการจัดทำกฎหมาย

ขอแสดงความยินดีกับนักเรียนที่ทำถูกต้องตั้งแต่ 8 ข้อ
ขึ้นไป ถ้านักเรียนทำคะแนนได้น้อยให้นักเรียนกลับไปศึกษา
ใหม่ แล้วลองทำแบบทดสอบอีกครั้ง
.....ครูเป็นกำลังใจให้ค่ะ....

แบบทดสอบหลังเรียน

ความหมายและที่มาของกฎหมาย

คะแนนที่ได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. พระบิดาแห่งกฎหมายไทยคือ

ก. กรมหลวงนาราชดิเรกฤทธิ์	ข. พ่อขุนรามคำแหง
ค. กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์	ง. กรมพระยาตำราจรรยา
2. กฎหรือข้อบังคับที่ใช้ควบคุมความประพฤติของคนในสังคมที่รัฐเป็นผู้ตราขึ้นผู้ฝ่าฝืนจะได้รับโทษ ข้อความนี้หมายถึงอะไร

ก. ประกาศ	ข. กฎหมาย
ค. แอลงการณ	ง. ระเบียบวินัย
3. ข้อใดเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สุดของกฎหมาย

ก. เป็นข้อห้าม	
ข. เป็นบทลงโทษ	
ค. เป็นกฎเกณฑ์ควบคุมความประพฤติของประชาชน	
ง. เป็นเครื่องมือของผู้มีอำนาจในรัฐ	
4. ข้อใดเป็นกฎหมายที่มาจากจารีตประเพณี

ก. การหมั้น	ข. การอุปสมบท
ค. การโกนจุก	ง. การโกนผมไฟ
5. ศาสนาให้ความหมายของกฎหมายไว้อย่างไร

ก. การอบรมสั่งสอนของผู้นำทางศาสนา	
ข. กระทำตนเป็นคนดีให้บุคคลอื่นเห็น	
ค. กำหนดบาปบุญคุณโทษให้เห็นจริง	
ง. คำสั่งสอนหรือกฎเกณฑ์ที่ผู้นำทางศาสนากำหนดขึ้น	

6. กฎหมายจะมีผลบังคับใช้เมื่อใด

- ก. เมื่อมีคดีเกิดขึ้น
- ข. เมื่อประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา
- ค. เมื่อมีผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
- ง. เมื่อพระมหากษัตริย์ ทรงลงพระปรมาภิไธย

7. องค์กรใดของไทยที่มีหน้าที่ในการออกกฎหมาย

- ก. รัฐสภา
- ข. วุฒิสภา
- ค. ศาลยุติธรรม
- ง. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

8. จุดมุ่งหมายของการประกาศใช้กฎหมาย คือข้อใด

- ก. เพื่อแสดงอำนาจของรัฐ
- ข. เพื่อกำหนดโทษของผู้กระทำผิด
- ค. เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- ง. เพื่อแสดงความมีเอกราช

9. กฎหมายจะไม่มีผลบังคับใช้เมื่อเกิดกรณีใดขึ้น

- ก. ล่วงเลยมาเป็นเวลานาน
- ข. ไม่มีคดีเกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้เกิดขึ้นเลย
- ค. มีการประกาศใช้กฎหมายฉบับใหม่แทนกฎหมายฉบับเก่า
- ง. ถูกทุกข้อ

10. กฎหมายที่ใช้กับส่วนใหญ่มาจากข้อใด

- ก. ศาสนา
- ข. ศิลธรรม
- ค. จารีตประเพณี
- ง. ผู้มีอำนาจในรัฐ

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ก	2. ง	3. ค	4. ข	5. ค
6. ง	7. ข	8. ก	9. ค	10. ก

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1. ค	2. ข	3. ก	4. ก	5. ง
6. ข	7. ก	8. ค	9. ค	10. ง

